

Groningen goed op orde.

Voor een veilige, ondernemende en financieel verstandige gemeente.

Verkiezingsprogramma VVD Groningen

Gemeenteraadsverkiezingen 18 maart 2026

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
Programmacommissie.....	3
Voorwoord	4
Groningen veilig maken	6
Aanpak van veiligheid	6
Aanpak van criminaliteit.....	8
Veiligheid en vrijheid.....	8
Veilig ondernemen	9
Aanpak van aso's	9
Bouwen, bouwen, bouwen!.....	12
Meer en makkelijker bouwen.....	12
Bouwbeleid	13
Bouwen voor starters, gezinnen en ouderen	15
Bouwen, bouwen, bouwen voor studenten	15
Sociale woningbouw	15
Jouw portemonnee beschermen	18
Lage gemeentelijke lasten	18
Focus op kerntaken	18
Stoppen met geldverspilling.....	19
Alle ruimte om te parkeren en snel van A naar B te gaan .	21
Parkeren	21
Investeren in onze wegen en fietspaden	22
Ter land, ter zee en in de lucht.....	23
Laadpalen	24
Ruimte voor ondernemers en een bruisende economie	26
Een ondernemende gemeente.....	26
Horeca	27
Groen, toekomstbestendig en duurzaam Groningen	28
Huisvesting van winkels en bedrijven.....	29

Nette wijken en dorpen	31
Nette wijken en dorpen.....	31
Een praktische leefomgeving	32
Meedoen met onze samenleving en zuinig zijn op onze vrijheid	34
Iedereen doet mee.....	34
Eerlijke en doelgerichte sociale voorzieningen.....	35
Betaalbare en effectieve jeugdzorg	36
Investeren in onderwijs en jeugd	37
Een sportieve en creatieve gemeente.....	40
Sportieve en gezonde samenleving.....	40
Ruim baan voor topsport.....	41
Een gemeente waar altijd wat te doen is	42
Dynamische en zelfstandige cultuursector.....	42
Behoud van unieke voorzieningen.....	43
Een moderne en toegankelijke gemeente	46
Een dienstbare overheid.....	46
Besturen met gezond verstand	47
Vorbereid op de toekomst	47

Programmacommissie

Programmacommissie

Dylan Gerding
Jasper van der Aa
Erik Jan Meijer

Eelco Luurtsema
Rik Heiner

Voorwoord

Beste Groningers,

Voor u ligt het verkiezingsprogramma van de VVD Groningen: **'Groningen goed op orde'**. Met concrete plannen en ideeën voor de komende jaren. Wij vinden Groningen de mooiste gemeente van Nederland, vol met kansen, maar onze gemeente staat onder druk. De grootste uitdaging? Groningen aantrekkelijk maken én houden. Aantrekkelijk om te wonen, werken, ondernemen, studeren en recreëren. Groningen is een unieke gemeente. Een plek waar het bruisende stadsleven samenkomt met het rustige dorpsleven en natuur. Waar je kunt meedraaien op topsnelheid, maar ook kunt terugschakelen. De voorzieningen van de grote stad én het naoberschap van het dorp. Dát is Groningen.

Groningen is een gemeente vol kansen. Dankzij onderwijsinstellingen van wereldklasse, innovatieve bedrijven en nuchtere, hardwerkende inwoners. Maar Groningen floreert ondanks het gemeentebestuur, niet dankzij. Inwoners en ondernemers worden tegengewerkt door bureaucratie en verboden en belast met torenhoge parkeertarieven, woonlasten en reclamebelastingen. De gemeente legt de nadruk op regels en lasten, terwijl juist ruimte en vertrouwen nodig zijn.

Iedereen moet zich bovendien veilig voelen in Groningen. Of je nu student bent op weg naar huis, als vrijwilliger meehelpt op het sportveld of met een rollator een rondje door Helpman loopt. Veiligheid is een basisvoorwaarde. Net als betaalbaarheid. Daarom kiest de VVD ervoor om de lasten niet verder te laten stijgen, maar juist minder geld uit te geven aan linkse hobbyprojecten en ons te focussen op kerntaken.

Ook worden in Groningen veel te weinig nieuwe woningen opgeleverd. Bouwen, bouwen, bouwen, dat is wat we moeten doen. Zonder onnodige regels die het alleen maar moeilijker maken. Voor alle groepen mensen, met voldoende parkeergelegenheid, zodat we ook ruimte geven aan gezinnen.

Onze gemeente verdient beter. Groningen verdient een bestuur dat zorgt voor de randvoorwaarden van een plezierig, veilig en welvarend bestaan. Dat betekent: schone straten, goed onderhouden groen, veilige wijken en dorpen, en handhaving op regels die wél zinvol zijn. Plekken waar je kunt sporten, recreëren, werken én parkeren. Kortom: Groningen goed op orde.

Het kan anders. Het móet anders. In dit programma leest u hoe de VVD Groningen sterker maakt. Met een gemeente die inwoners en ondernemers faciliteert, niet tegenwerkt. Waar voor iedereen een vangnet is, maar waar je ook wordt aangesproken op je eigen verantwoordelijkheid. Een gemeente die vertrouwen geeft aan wie hard werkt, onderneemt en initiatief neemt. Wij zijn er klaar voor. Op 18 maart is het aan u. **Stem VVD.**

Met liberale groet,

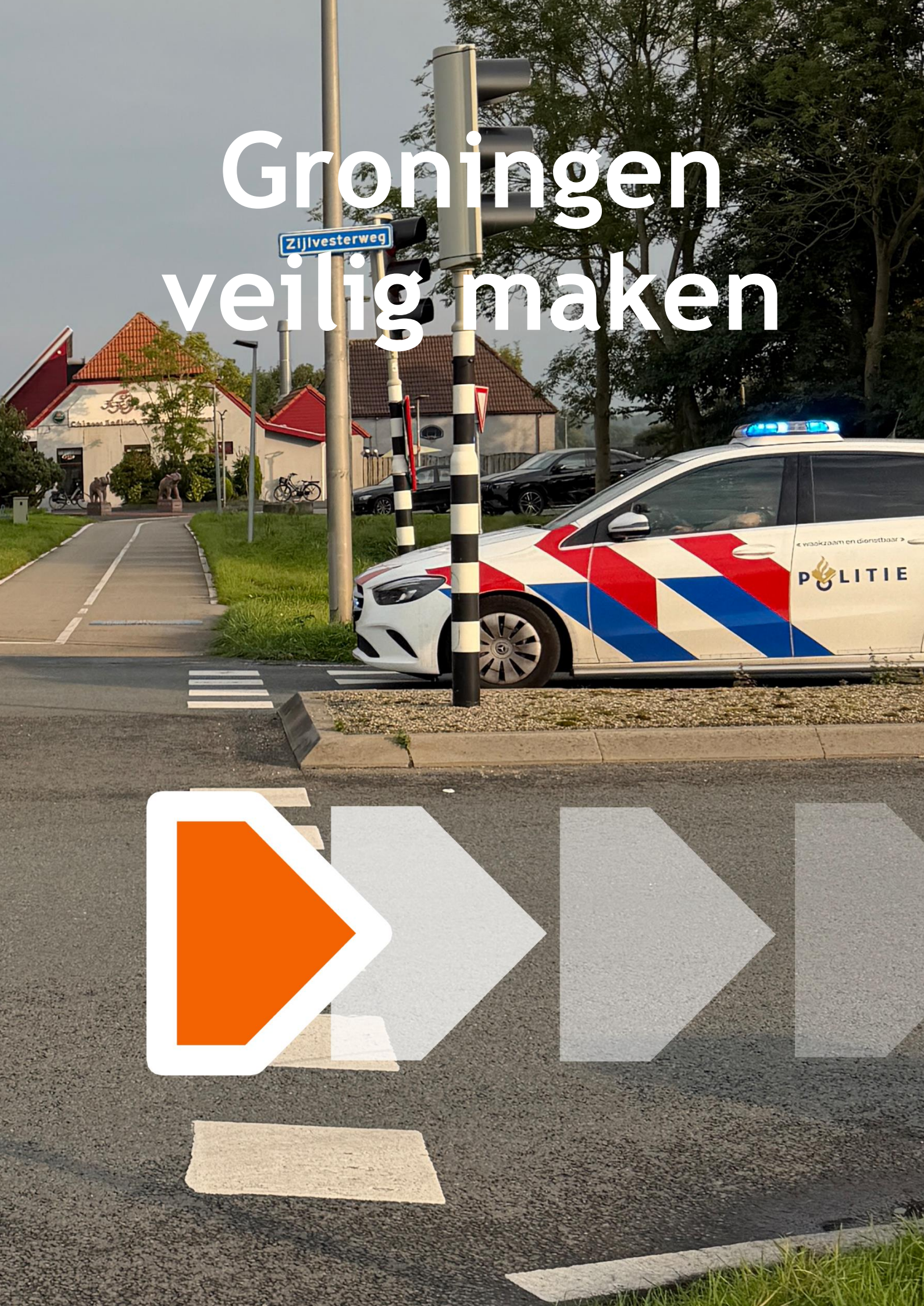
Rik Heiner

Lijsttrekker VVD Groningen

Dylan Gerding

Voorzitter VVD Groningen

Groningen veilig maken

► Groningen veilig maken

Veiligheid is geen luxe, maar een basisbehoefte en de belangrijkste taak van de overheid. Politie, brandweer en ambulances staan 24/7 paraat om ons te beschermen en verdienen onze waardering en steun. Maar veiligheid stopt niet bij noodhulp: ook in de wijken, dorpen en in de binnenstad moeten inwoners zich beschermd voelen. Overlast, geweld en criminaliteit pakken we keihard aan, van verkeersasos, junks tot de georganiseerde misdaad. Met meer capaciteit voor handhaving en inzet van moderne middelen vergroten we de pakkans en herstellen we de orde. Iedereen in Groningen moet zich vrij en veilig voelen: op school, op het werk, tijdens het uitgaan of gewoon onderweg naar huis.

Aanpak van veiligheid

- **We breiden cameratoezicht uit.** De veiligheid van onze inwoners, ondernemers en bezoekers staat voorop. Camera's helpen ons in het handhaven van de openbare orde en veiligheid, daarom hebben we meer en betere camera's nodig. Er komen meer camera's om de pakkans van daders te vergroten, we zetten in op mobiel cameratoezicht, slimme innovaties zoals dronetoezicht en 360-gradencamera's. Camera's met slechte beeldkwaliteit worden zo snel mogelijk vervangen. Het is niet uit te leggen dat iedere telefoon haarscherp kan filmen en dat de camera's van de gemeente van slechte kwaliteit zijn. Ook zorgen we ervoor dat deze camera's altijd worden uitgelezen.
- **De binnenstad moet een veiligheidsrisicogebied worden.** De objectieve en subjectieve veiligheid in de binnenstad staat zwaar onder druk. Mensen durven niet meer uit te gaan omdat ze zich onveilig voelen. We schromen middelen zoals preventief fouilleren niet. Preventief fouilleren voorkomt gevaarlijke situaties en vermindert wapengebruik.
- **Meer politie en boa's.** Meer politie en boa's zichtbaar op straat, ook in de wijken en dorpen. Boa's pakken kleine vergrijpen aan. We verhalen schade altijd op daders.
- **Last onder dwangsom.** We leggen vaker een last onder dwangsom op bij overlastgevers en criminelen, zoals bijvoorbeeld drugsdealers. Hierdoor voorkomen we herhalingen en stoppen we overlast.
- **Handhaving en gebiedsverboden.** Overtreders kunnen gebiedsverboden krijgen. Zo waarborgen we de veiligheid in de openbare ruimte. Mensen die zorgen voor onveiligheid worden op deze manier geweerd.
- **Radicalisering.** De gemeente doet er alles aan om radicalisering (van bijvoorbeeld zogeheten soevereinen) zo vroeg mogelijk te signaleren. We werken daarbij samen met hulpverleners en scholen. Het is van belang dat radicalisering vroegtijdig gesignaleerd wordt om te voorkomen dat mensen verder afglijden, met alle gevolgen van dien.

- ▶ **Cyberveiligheid.** Preventiecampagnes beschermen jongeren én ouderen tegen online misleiding en criminaliteit. Hierdoor verbeteren we de digitale weerbaarheid.
- ▶ **Boa's met de juiste middelen.** Wapenstok, pepperspray en bodycams vergroten de veiligheid voor zowel handhavers als inwoners.
- ▶ **Mensen met onbegrepen gedrag.** We zorgen dat mensen met onbegrepen gedrag zo snel mogelijk geholpen worden. Structurele overlast van deze mensen voorkomen we.
- ▶ **Veiligheid begint in de wijk.** Inwoners dragen bij aan buurtveiligheid met buurtpreventie en WhatsApp-groepen, ondersteund door de gemeente. We zetten in op buurtouders.
- ▶ **Effectieve crisisbestrijding op gemeentelijk niveau.** Vanwege alle gebeurtenissen in de wereld zorgen we voor voldoende middelen en expertise om inwoners snel en adequaat te beschermen en te ondersteunen bij een crisis.
- ▶ **Overlastlocaties sneller signaleren.** We gaan inwoners meer betrekken bij het signaleren van overlastlocaties. Zo maken we het gemakkelijker om meldingen te maken van overlastlocaties. We zorgen dat hierna snel en adequaat wordt gehandeld met terugkoppeling naar de melders, zodat mensen zich gehoord voelen.
- ▶ **Veiligheid inwoners en ondernemers bij opvang asielzoekers.** Wij stellen de veiligheid van inwoners en ondernemers voorop bij de opvang van asielzoekers. Overlast tolereren we niet. We nemen zorgen van inwoners serieus en ondernemen actie naar aanleiding van signalen uit de buurt, door bijvoorbeeld meer inzet van de politie, boa's of beveiligers.
- ▶ **Promoot beveiligingskeurmerken.** Het politiekeurmerk Veilig Wonen en het Keurmerk Veilig Ondernemen helpen bij inbraakpreventie en worden actief gepromoot door de gemeente.
- ▶ **Meer veiligheid op straat.** Het is niet normaal dat bijvoorbeeld vrouwen een andere route naar huis nemen omdat ze zich niet veilig voelen. Waar nodig wordt bijvoorbeeld extra verlichting geplaatst. We gaan een actie organiseren samen met vrouwen, waarbij we zoveel mogelijk onveilige plekken in beeld brengen.
- ▶ **Politie-inzet na voetbalwedstrijden.** We zetten langer politie in na afloop van voetbalwedstrijden.
- ▶ **We zetten in op anti-drugscampagnes.** In navolging van Rotterdam gaan we anti-drugscampagnes ontwikkelen om gebruikers te confronteren met de wereld achter drugs, bijvoorbeeld: "Jouw drugsgebruik blaast portieken op".

Aanpak van criminaliteit

- ▶ **Lokale aanpak tegen ondermijning.** We gaan de lokale aanpak tegen de georganiseerde misdaad doorontwikkelen. We gaan verder aan de slag met het onderzoek *‘Groningse praktijken – een analyse van de gemeentelijke aanpak van ondermijning in de gemeente Groningen’*. Het voldoen aan de Groningse norm heeft topprioriteit. Dit zijn afspraken tussen alle Groninger gemeenten om gezamenlijk een vuist te maken tegen ondermijning.
- ▶ **Aanpak criminaliteit.** We gaan minder vergunningen verlenen bij vermoedens van criminele activiteiten en trekken vergunningen in bij daadwerkelijke witwaspraktijken en criminele activiteiten. We zetten de Bibob-toets vaker in.
- ▶ **Criminaliteit begint helaas vaak op school.** Daarom gaan we samen met scholen criminaliteit tegen door bijvoorbeeld vaker voorlichting te geven. We zorgen voor een actieve samenwerking tussen scholen en de gemeente. Ook gaan we regelmatig kluisjes controleren op steekwapens, vuurwapens en vuurwerk.
- ▶ **Vaker boetevrij wapens inleveren.** We organiseren vaker dagen om boetevrij wapens in te leveren.

Veiligheid en vrijheid

- ▶ **Actie tegen femicide.** Femicide moet worden uitgebannen. Femicide is niet enkel een zorgvraagstuk, maar een veiligheidsprobleem. Door femicide te bestempelen als een veiligheidsprobleem kan de burgemeester eerder actie ondernemen en kan er preventief worden opgetreden door hulpdiensten. We investeren meer in de bewustwording over Veilig Thuis en gaan werken met meer slachtofferdevices en bijvoorbeeld enkelbanden voor daders.
- ▶ **Verplicht dragen van een enkelband.** We steunen de oproep voor het verplicht dragen van een enkelband voor overlastgevers om femicide te bestrijden en om stalkers te laten stoppen met stalken.
- ▶ **Vrijheid om jezelf te zijn.** In Groningen moet iedereen zichzelf kunnen zijn en zich veilig voelen, of je nu hand in hand over straat loopt of opkomt voor wie je bent. Discriminatie en haat, in welke vorm dan ook, accepteren we niet. Of het nu gaat om antisemitisme, racisme of anti-LHBTIQ+-geweld.
- ▶ **Iedereen moet zich veilig voelen.** De veiligheid, in het bijzonder van vrouwen, staat onder druk. Er moet actie ondernomen worden zodat vrouwen niet meer onveilig zijn als ze ’s avonds alleen naar huis fietsen. Onveilige plekken in de gemeente moeten worden aangepakt. Daarnaast is het belangrijk een brede maatschappelijke discussie te voeren over het feit dat het niet normaal is om vrouwen bijvoorbeeld na te roepen. Er moet gehandhaafd worden op deze vorm van intimidatie, het melden ervan moet gemakkelijker worden.

- ▶ **Meer aandacht voor de veiligheid tijdens het uitgaan, in het bijzonder van vrouwen en LHBTIQ+ personen.** Initiatieven voor het verbeteren van veiligheid tijdens het uitgaan krijgen onze volle steun. De politie moet een vast punt tijdens in het uitgaansgebied krijgen zodat mensen altijd weten waar de politie te vinden is.
- ▶ **Geen religieuze uitingen bij boa's.** Boa's vertegenwoordigen de neutraliteit van de overheid en moeten zonder vooringenomenheid kunnen handelen. Daarom zijn wij tegen religieuze uitingen in hun uniform of werkomgeving, om eenheid en onpartijdigheid te waarborgen.

Veilig ondernemen

- ▶ **Noodnummer voor ondernemers.** Ondernemers die vaker te maken krijgen met criminaliteit krijgen een noodnummer van de politie. Zo kan een horecaondernemer drugsdealers uit de zaak weren, een boer contact met de politie opnemen als een crimineel een schuur wil huren en wordt een ondernemer die structureel overlast van criminelen heeft sneller geholpen.
- ▶ **Criminaliteit op bedrijventerreinen tegengaan.** We pakken criminelen op bedrijventerreinen hard aan door bijvoorbeeld garageboxcontroles. Ook ontwikkelen we campagnes tegen ondermijnende criminaliteit.

Aanpak van aso's

- ▶ **Overlast hard aanpakken.** De politie grijpt in als regels worden overtreden. Overlastgevers worden sneller uit huis gezet en raddraaiers worden aangepakt. De overlast in bijvoorbeeld de Oosterhaven of Martinikerkhof pakken we aan. Indien nodig zetten we middelen zoals cameratoezicht in.
- ▶ **Fatbike-controles.** Er komen veel meer controles om fatbike-aso's aan te pakken. Boa's pakken fatbikers aan die fietsen daar waar dat niet mag.
- ▶ **Bedelverbod behouden en handhaven.** We gaan ons focussen op de aanpak van bedelbendes waar uitbuiting aan de orde van de dag is.
- ▶ **Graffiti aanpakken.** We gaan graffiti-vandalisme keihard aanpakken. Er moet veel meer gehandhaafd worden en de boetes voor graffiti-vandalisme moeten omhoog. We gaan scholen vragen te stoppen met graffitilessen om het normaliseren van graffiti-vandalisme te stoppen. De gemeente wijst wel meer legale graffiti-plekken (de zogeheten legal walls) aan.
- ▶ **Strengere aanpak van verkeersaso's.** We zetten (geluids)flitspalen in op veel gemelde overlastlocaties en we zetten extra boa's in speciaal tegen verkeersaso's. Ook maken we het melden van asociaal gedrag veel gemakkelijker en de pakkans groter. Er komt een speciaal zomeroffensief tegen verkeersaso's in samenwerking met de politie en het Openbaar Ministerie. Een last onder dwangsom is een effectief middel om veelplegers aan te pakken, deze gaan we opleggen om overlast structureel te verminderen.

- ▶ **Kraken blijft verboden en pakken we aan.** De gemeente grijpt actief in om kraakpanden snel leeg te krijgen. We zorgen dat krakers altijd binnen 24 uur op straat worden gezet.
- ▶ **Geen misbruik van demonstratierecht.** We respecteren het recht op demonstreren, maar treden hard op tegen demonstranten die dit recht misbruiken om (publieke) eigendommen te slopen en onze boa's of agenten te bedreigen.

Bouwen, bouwen, bouwen!

► Bouwen, bouwen, bouwen!

Een huis is veel meer dan een dak boven je hoofd: het is de basis voor een gelukkig leven. Helaas is een woning voor te veel mensen onbereikbaar geworden. Starters, gezinnen, studenten en senioren wachten vaak jarenlang op een plek die bij hen past. Dat moet anders. Daarom kiezen wij voor tempo maken bij de bouw van nieuwe huizen: minder regels, snellere vergunningen en volop ruimte om te bouwen in de stad én de dorpen. We bouwen betaalbare koopwoningen, flexwoningen en met specifiek aandacht voor woningen voor ouderen en studenten, zodat er voor iedereen plek is. Op deze manier brengen we de verhuisketen opgang. Door te bouwen voor alle doelgroepen en onnodige blokkades weg te nemen, zorgen we dat wonen in Groningen weer haalbaar en betaalbaar wordt.

Meer en makkelijker bouwen

- **Minimaal 2.000 nieuwe woningen per jaar.** We combineren het bouwen in bestaande buurten met uitbreidingen aan de randen van de gemeente, zodat er ruimte is voor iedereen. Omdat de provincie meebeslist over bouwen in het buitengebied, trekken we samen op met VVD-collega's in de Provinciale Staten.
- **We bouwen een straatje bij.** We kijken of er nieuwbouwlocaties in de dorpen mogelijk zijn. Bij de nieuwbouw in de dorpen hebben we oog voor het dorpse karakter van de dorpen.
- **Bouwplan per wijk en dorp.** Voor iedere wijk en ieder dorp maken we een bouwplan met inspraak van bewoners om te kijken waar gebouwd kan worden. We beginnen met onderzoeken of we in Haren meer nieuwbouw kunnen toevoegen.
- **Meer bouwen in Meerstad.** Bij Meerstad ligt nog veel grond braak. We gaan deze gronden uitgeven zodat er snel meer woningen in Meerstad worden gebouwd. De vraag naar deze gronden is veel groter dan het aanbod, de gemeente moet daarom het aanbod vergroten.
- **Vrije kavels uitgeven.** We gaan meer vrije kavels uitgeven waarop mensen hun droomhuis kunnen realiseren.
- **Wijken bouwen met oprit.** Bij de aanleg van nieuwe wijken bouwen we ook ruim opgezette woningen met oprit.
- **Ook inzetten op kleine woningbouwprojecten.** Inzetten op de zogenoemde kruimels door op zoek te gaan naar locaties voor kleinschalige ontwikkelingen en binnenstedelijke uitbreiden. Plannen zoals aan de Van Heemskerckstraat blokkeren we als gemeente niet, maar omarmen we juist.

- ▶ **Meer woningen voor eenpersoonshuishoudens.** In Groningen wonen veel mensen in hun eentje in een eengezinswoning omdat er te weinig woningen voor eenpersoonshuishoudens zijn. Bij de bouw van nieuwe wijken houden we hier rekening mee.
- ▶ **Meer optoppen.** De gemeente gaat optoppingen vaker toestaan. De gemeente gaat verenigingen van eigenaren en woningbouwcorporaties stimuleren om een laag op woningen toe te voegen.
- ▶ **Bouwen van flexwoningen.** We zetten in op de bouw van flexwoningen om het woningtekort acuut op te lossen. We kijken hierbij ook naar samenwerkingen met het bedrijfsleven. Flexwoningen worden binnen zes maanden gerealiseerd om directe oplossingen te bieden. Daarnaast worden bijvoorbeeld leegstaande kantoren en winkels omgebouwd tot woningen.
- ▶ **Tijdelijke woonunits op erf plaatsen.** We gaan het toestaan dat er onder voorwaarden tijdelijke woonunits worden geplaatst. Deze units kunnen worden gebruikt als (pré-)mantelzorgwoning, maar ook voor een kind dat door de woningnood geen woning kan vinden.
- ▶ **Wonen boven winkels.** Boven veel winkels staan ruimtes leeg. Hier kunnen vaak geen woningen worden gerealiseerd omdat de gemeente geen extra ingang wil toestaan. We gaan dit juist wel toestaan waardoor er meer woningen boven winkels beschikbaar komen.
- ▶ **We bouwen een verdieping erbij.** We zijn niet bang om de hoogte in te gaan. Op die manier kunnen op relatief weinig vierkante meters grondoppervlak veel woningen en bedrijven worden toegevoegd. We kiezen bijvoorbeeld achter het Hoofdstation voor écht hoge woontorens, dit is immers een populair gebied nabij de binnenstad.
- ▶ **Bouwen van een expatflat.** De gemeente gaat de ruimte geven om een speciale expatflat te bouwen. Zo zijn expats minder vaak concurrent van starters op de woningmarkt.

Bouwbeleid

- ▶ **De gemeente stelt zich dienstbaar op.** We gaan uit van een ‘ja, mits’-principe, waarbij we kijken wat er wel mogelijk is in plaats van wat er niet mogelijk is. Op die manier geven we ruimte om meer en sneller te bouwen.
- ▶ **Lef tonen en tempo maken.** We starten bouwprojecten, ook bij onredelijke bezwaren, omdat actie en realisatie belangrijker zijn dan stilstand. We laten onze woningbouwprojecten niet gijzelen door de grutto of de vleermuis.
- ▶ **Meer vergunningvrij bouwen.** In het omgevingsplan geven we meer ruimte voor vergunningvrij bouwen. Zo is een aanbouw zonder eisen van de welstandscommissie en vergunning te realiseren. Ook maken we het vervangen van kozijnen nog vaker vergunningvrij.

- ▶ **Minder macht bij de welstandscommissie.** Er komt een nieuwe welstandsnota voor de gehele gemeente met zo min mogelijk regels. Hierdoor ligt de keuze of iets mooi is of niet weer bij de opdrachtgever in plaats van bij de gemeente.
- ▶ **Welstandsvrije gebieden.** Bij de ontwikkeling van nieuwe wijken gaan we vaker welstandsvrije gebieden aanleggen. Dit versnelt de bouw en geeft keuzevrijheid aan inwoners.
- ▶ **Stoppen met bouwvertragingen.** Bouwvertragende juridische procedures beëindigt de gemeente door niet meer in hoger beroep te gaan tegen bouwers als zij gelijk hebben gekregen van de rechter.
- ▶ **Sneller vergunningen verlenen.** We streven ernaar om vergunningen zonder uitstel te verlenen. Duurt een eenvoudige aanvraag bij de gemeente te lang? Dan wordt deze automatisch goedgekeurd.
- ▶ **Geen samenwoonverbod.** We heffen het samenwoonverbod op en zorgen dat dit nóóit weer terugkomt. Iedereen mag namelijk zelf kiezen met wie hij of zij wil samenwonen, het slaat nergens op dat de gemeente bepaalt of je wel of niet met een vriend of een vriendin mag samenwonen.
- ▶ **Opkoopbescherming heffen we op.** Onnodige inmenging van de overheid zorgt voor marktverstoring. Het aanbod particuliere huurwoningen in het middensegment is compleet verdwenen. Hierdoor is het onmogelijk geworden voor starters die geen recht op een sociale huurwoning hebben en geen hypotheek kunnen krijgen om een huis te vinden. De opkoopbescherming is daarnaast overbodig geworden door middenhuurregulering en belastingmaatregelen.
- ▶ **Hospitaverhuur.** We omarmen initiatieven zoals hospitaverhuur en schrappen alle regels die dit bemoeilijken.
- ▶ **Collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO) stimuleren.** We gaan collectief particulier opdrachtgeverschap stimuleren. Zo kan een groep starters gezamenlijk een project ontwikkelen. Of een groep mensen een wooninitiatief zoals het Ebbingehof ontwikkelen. De gemeente heeft hier een faciliterende rol in het bij elkaar brengen van groepen om meer woongemeenschappen te realiseren.
- ▶ **Makkelijker splitsen.** De gemeente gaat het splitsen van woningen makkelijker maken door betuttelende regels te schrappen.
- ▶ **Malafide investeerders pakken we keihard aan.** Wie een huis verhuurt moet zich aan de regels houden. We zetten in op meer handhaving tegen malafide verhuurders, dit dekken we uit de opbrengsten van de boetes tegen malafide verhuurders. De gemeente werkt niet samen met malafide verhuurders.

- ▶ **De groene long groen houden.** We bouwen niet in de groene long tussen Groningen en Haren. We behouden het groen tussen Groningen en Haren.

Bouwen voor starters, gezinnen en ouderen

- ▶ **We helpen starters aan een koopwoning.** We ondersteunen starters bij het kopen van een woning door gemeentelijke startersleningen en KoopGarant en bouwen betaalbare huizen die aansluiten bij de behoeften van starters en gezinnen. Bij instrumenten als KoopGarant geven we mensen met lokale binding voorrang.
- ▶ **Iedere wijk in ieder geval één speeltuin.** Iedere nieuwe wijk krijgt in ieder geval een speeltuin. Dit leggen we vast in de omgevingsvisie.
- ▶ **Meer woningen voor ouderen.** Geschikte woonruimte voor ouderen realiseren we door het laten bouwen van aangepaste woningen en het faciliteren van seniorencomplexen met zorgfaciliteiten. Voor senioren realiseren we aantrekkelijke woningen, zoals appartementen of andere woonvormen. Dat bevordert doorstroming en maakt ruimte vrij voor gezinnen. We steunen bijvoorbeeld voorrang voor 55-plussers bij nieuwbouw in de Wijert.

Bouwen, bouwen, bouwen voor studenten

- ▶ **Studentenwoningen met gedeelde voorzieningen.** De gemeente gaat meer ruimte geven voor de bouw van studentenwoningen met gedeelde voorzieningen. Zo gaan we de ‘verstudiosering’ en eenzaamheid tegen.
- ▶ **Hospiteren mag.** Het staat studentenhuizen vrij om in overleg met de eigenaar zelf te bepalen wie er komt te wonen. We gaan hospiteren dus niet verbieden.
- ▶ **Omzettingsvergunningen uitgeven.** De gemeente gaat opnieuw omzettingsvergunningen uitgeven waardoor er meer studentenhuizen worden toegevoegd. Ook stellen we de grens waarboven een omzettingsvergunning verplicht wordt bij van 3 naar 4 personen.
- ▶ **Extra kamers in studentenhuizen.** We staan extra kamers toe op bijvoorbeeld zolders van bestaande studentenhuizen, onder voorwaarde van naleving van veiligheidseisen.

Sociale woningbouw

- ▶ **Maximaal 40% sociale huurwoningen.** In Groningen moeten er geen wijken zijn met meer dan 40% sociale huurwoningen. Op dit moment bestaat het woningbestand in sommige wijken voor meer dan 50% uit sociale huurwoningen, waardoor de balans volledig zoek is. We maken afspraken met woningcorporaties om in deze wijken de balans te herstellen.

- ▶ **Sociale huurwoningen meer spreiden.** We gaan gesprekken voeren met buurgemeenten over de spreiding van sociale huurwoningen om een meer gebalanceerde verdeling te realiseren tussen gemeenten in de regio.
- ▶ **Huurders mogen hun sociale huurwoning kopen.** We willen huurders van sociale huurwoningen de kans geven om hun woning te kopen, zodat zij vermogen kunnen opbouwen. Dit stimuleert doorstroming en biedt woningcorporaties de mogelijkheid om met de opbrengst nieuwe sociale huurwoningen te bouwen.
- ▶ **Samenwonen moet worden beloond.** Mensen die beiden een corporatiewoning opzeggen om samen te gaan wonen in een corporatiewoning krijgen de eerste vijf jaar het recht op urgentie. Zo hoeven mensen niet langer bang te zijn dat ze op straat komen te staan bij een relatiebreuk.
- ▶ **Scheefhuren aanpakken.** We gaan afspraken maken met woningcorporaties over het verminderen van scheefhuren van sociale huurwoningen. Sociale huurwoningen zijn alleen beschikbaar voor mensen die deze het hardst nodig hebben. Bewoners met een te hoog inkomen moeten doorstromen naar de koopmarkt of de vrije sector.

Jouw
portemonnee
beschermen

► Jouw portemonnee beschermen

De gemeente moet zuinig omgaan met het geld van de Groningers. Lokale lasten zoals de OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing maken we zo laag mogelijk. Dat kan door te focussen op de kerntaken van de gemeente en te stoppen met hobbyprojecten en risicovolle gemeentelijke bedrijven. Geld gaat naar wat écht belangrijk is: veilige buurten, goed groenonderhoud en snelle dienstverlening. Zo beschermen we de portemonnee van inwoners en ondernemers en houden we Groningen leefbaar én betaalbaar.

Lage gemeentelijke lasten

- **We verlagen de OZB.** Wij accepteren geen verhogingen van lokale lasten als de Onroerend Zaakbelasting (OZB). Daarom gaan we ervoor zorgen dat deze lasten voor zowel inwoners als ondernemers zo laag mogelijk worden en blijven.
- **Leges zo laag mogelijk.** De kosten voor het werk van de overheid moeten zo laag mogelijk zijn, bijvoorbeeld voor een vergunning. Dit kan door ons als gemeente te focussen op de kerntaken.
- **Lage heffingen garanderen.** Afvalstoffen- en rioolheffingen verhogen we niet. Door bijvoorbeeld geld voor kwijtscheldingen van belastingen niet uit de heffingen te betalen, maar uit het budget voor armoede. Ook besparen we geld door goed onderhoud van onze eigendommen. Belastingbetalende Groningers worden zo ontzien.
- **We schaffen de tuinhuisjestaks af.** Eenvoudige bijgebouwen tellen we niet langer mee voor de bepaling van WOZ-waarde.

Focus op kerntaken

- **Focus op kerntaken.** De gemeente moet wettelijke taken optimaal uitvoeren. Dit betekent snelle vergunningverlening met minder regels en snelle woningbouwontwikkeling waarbij we gaan samenwerken met ontwikkelaars in plaats van ze tegen te werken. Ook zorgen we voor kwetsbaren door sociale voorzieningen voor mensen die het écht nodig hebben en realiseren we een veilige leefomgeving met rechte stoepen, goed onderhouden buurten en moderne veiligheidsvoorzieningen. Daarentegen stoppen we bijvoorbeeld met gemeentelijk beleid op het gebied van de eiwittransitie en zetten we het mes in subsidies. We stoppen de subsidie voor dierenartskosten voor minima.

- ▶ **Samenwerken in gemeenschappelijke regelingen.** De gemeente hoeft het wiel niet opnieuw uit te vinden. Samenwerken op gebieden zoals bereikbaarheid, veiligheid, sociaal domein, belastingen en woningbouw verlaagt kosten en verhoogt de efficiëntie.
- ▶ **De gemeente stopt met het spelen van ondernemer.** We stoppen met een eigen energiebedrijf, eigen ontwikkelbedrijf en kijken of we onderdelen van Warmtestad kunnen afstoten zodat de risico's niet langer voor de belastingbetalende Groninger zijn.

Stoppen met geldverspilling

- ▶ **Stoppen met de bed-bad-brood-opvang.** De rijksoverheid stelt geen financiële middelen meer beschikbaar voor deze opvang. Nu betaalt de gemeente deze onwenselijke opvang zelf, daar moeten we mee stoppen. Gemeentelijk geld is niet bedoeld voor de opvang van mensen zonder recht op een verblijfsvergunning.
- ▶ **Geen geld van de gemeente naar internationale conflicten of rampen.** De gemeente moet zich richten op haar kerntaken. Groningen stopt met geld geven aan internationale conflicten of rampen. Dit is geen gemeentelijke taak.
- ▶ **Verkoop van onnodig vastgoed.** We verkopen onnodig vastgoed in handen van de gemeente, zoals bijvoorbeeld de Glaudépanden of het voormalig Vapianopand. Dit geld kan nuttiger worden ingezet en zo loopt de gemeente niet langer risico met het bezit van deze panden.
- ▶ **Gemeentelijke voorzieningen zoveel mogelijk laten renderen.** We gaan zoveel mogelijk van de gemeentelijke voorzieningen laten renderen. Zo geven we bijvoorbeeld organisaties de ruimte om een feest in het gemeentelijke zwembad te organiseren. Hierdoor hoeven er minder middelen vanuit de gemeente naar deze voorzieningen en zorgen we voor een bruisende gemeente.
- ▶ **Concurrentie toestaan op het warmtenet.** We gaan kijken hoe we meerdere partijen op het warmtenet kunnen toelaten zodat Groningers niet enkel afhankelijk zijn van Warmtestad. Hierdoor komt er concurrentie op het warmtenet en kan de prijs voor de gebruiker naar beneden, net zoals bij bijvoorbeeld stroom.
- ▶ **Fel tegen de tram.** Wij zijn tegenstander van een tram: duur, inflexibel, en ongeschikt voor het historische centrum.
- ▶ **Forum niet langer een bodemloze begrotingsput.** Het Forum moet meer samenwerken met de markt. Er wordt op te weinig verdiepingen van het Forum geld verdiend. We schrijven een prijsvraag uit om ondernemers uit te dagen met innovatieve ideeën te komen.

Alle ruimte
om te
parkeren en
snel van A
naar B te
gaan

▶ Alle ruimte om te parkeren en snel van A naar B te gaan

Groningen moet een gemeente zijn waar iedereen de vrijheid heeft om zich goed en snel te kunnen bewegen. Dat begint met een gemeente die ruimte biedt voor alle ruimte voor vervoer. We zorgen voor bereikbaarheid: we zien de auto niet langer als melkkoe, maken parkeren goedkoper en richten het openbaar vervoer en fietspaden veiliger en slimmer in. Zo bouwen we aan een bruisend Groningen waar inwoners, ondernemers en bezoekers snel van A naar B kunnen en volop kansen krijgen om vooruit te komen. Want wat ons betreft doet iedereen mee!

Parkeren

- ▶ **Betaald parkeren afschaffen.** We gaan een kleine compacte betaald parkeerzone maken. Rondom deze zone bouwen we ruime parkeervoorzieningen. Hierdoor kan in het overige gedeelte van onze gemeente betaald parkeren worden afgeschaft, stoppen we het waterbedeffect en gaan we parkeeroverlast in de betaald parkeerzone tegen. Dit bekostigen we uit de opbrengsten van betaald parkeren.
- ▶ **Het mes gaat in de parkeertarieven daar waar het niet wordt afgeschaft.** We verlagen deze tarieven in ieder geval met 30% voor bewoners, ondernemers en bezoekers. Parkeergeld is er niet voor links hobbybeleid. De auto is geen melkkoe.
- ▶ **Realistische parkeernormen.** Parkeernormen mogen er nooit voor zorgen dat inwoners hun auto niet meer in de buurt van hun huis kunnen parkeren. We geven automobilisten de ruimte, in plaats van hen weg te jagen. Bij nieuwbouwwijken zorgen we voor voldoende parkeerplekken die aansluiten bij de behoeften van bewoners en bezoekers. Automobilisten worden niet weggejaagd; parkeren moet praktisch en betaalbaar blijven, zonder druk op omliggende wijken.
- ▶ **Ook geen betaald parkeren in onze dorpen.** In dorpen als Haren en Ten Boer is geen enkel goed argument voor betaald parkeren. We hebben oog voor mensen die afhankelijk zijn van de auto.
- ▶ **Bij wijkwinkelcentra komen er blauwe parkeerzones.** In deze blauwe zones kan met een blauwe parkeerschijf gratis geparkeerd worden. Op deze manier schaffen we parkeergeld voor een kort winkelbezoek af, waardoor winkelend publiek niet wordt weggejaagd naar Bedum, Roden en Zuidhorn. Tegelijkertijd worden langparkeerders op deze parkeerplekken voor ondernemers zo geweerd.

- ▶ **Twee parkeervergunningen per huishouden wordt weer mogelijk.** We draaien de beperking van het aantal parkeervergunningen terug. Gezinnen met twee auto's of een bedrijfsbus horen ook in de stad thuis.
- ▶ **Bezoekersvergunningen worden ruimer.** Bezoek ontvangen mag geen privilege voor de rijken zijn. Iedereen moet vrienden en familie kunnen ontvangen.
- ▶ **Duidelijkheid over de parkeercapaciteit.** Het aantal vrije parkeerplaatsen geven we zichtbaar weer op borden bij garages en P+R's.
- ▶ **ParkeerPlekkenPlan.** De gemeente moet met en ParkeerPlekkenPlan komen waarin wordt onderzocht op welke plekken er parkeerplekken toegevoegd kunnen worden.
- ▶ **Parkeergarage Kattendiep gaat bij nieuwbouw weer open.** Wij geven de automobilist ruimte in onze gemeente, geen ideologische sluitingen van parkeergarages meer. Zodra er nieuwbouw plaatsvindt op de casinolocatie blijft de parkeergarage bestaan.

Investeren in onze wegen en fietspaden

- ▶ **De westelijke Ringweg leggen we ongelijkvloers aan.** De verdiepte ligging zorgt voor een ondergrondse aansluiting van Stad naar Ommeland en tussen de wijken. Ook geeft dit de ruimte om een 'Westerplantsoen' aan te leggen.
- ▶ **De N355 richting Zuidhorn wordt verdubbeld.** Zo verbeteren we de doorstroming tussen Stad en de rest van de provincie en beëindigen we de dagelijks frustrerende files.
- ▶ **De Visserbrug blijft open voor autoverkeer.** We renoveren de Noorderhaven Zuidzijde zodat de hele noordkant van de diepenring op dezelfde manier is ingericht.
- ▶ **De infrastructuur in Meerstad wordt eindelijk op orde gebracht.** Betere straatverlichting, veilige fietspaden en aanleggen van groen krijgen prioriteit.
- ▶ **Veilig doorrijden.** Belangrijke doorgaande wegen blijven 50 km/u. Daar waar we 30 km/u invoeren vervangen we niet enkel de borden, maar richten we de wegen ook echt in als 30 km/u-wegen.
- ▶ **We verbeteren de verkeersveiligheid in de binnenstad.** We verbeteren de verkeersroutes over de Grote Markt. Er komen duidelijke fietsroutes, want de huidige situatie is levensgevaarlijk. In ieder geval worden de Westerhaven, het Hoendiep en de A-weg veiliger ingericht.
- ▶ **Fietsers en auto's op rotondes vaker scheiden.** We gaan op gevaarlijke rotondes losliggende fietspaden aanleggen. Bijvoorbeeld zoals bij de rotonde Goudlaan – Siersteenlaan in Vinkhuizen.

- ▶ **Aanpak gevaarlijke fietspaden.** Fietspaden worden opgeknapt, zoals langs de Rijksweg (Groningen – Haren – Glimmen). We maken fietspaden toekomstbestendig. Brede fietspaden gericht op veiligheid en doorstroming bieden veilige routes voor alle soorten fietsers.
- ▶ **Sneller maaien bij kruispunten.** We houden rekening met verkeersveiligheid tijdens Maai Mei Niet en maaien sneller bij onveilige verkeerssituaties.
- ▶ **Een verkeersoefenterrein voor kinderen en nieuwkomers.** We leggen een verkeersoefenterrein aan voor kinderen en nieuwkomers, zodat zij veilig leren deelnemen aan het Nederlandse verkeer. Ook versterken we verkeerslessen op basisscholen.
- ▶ **We behouden en onderhouden de karakteristieke zandpaden rond Haren en Glimmen.** Deze waardevolle paden zijn cultuurhistorisch van grote waarde en verdienen het beste onderhoud.

Ter land, ter zee en in de lucht

- ▶ **Ruimte voor openbaar vervoer.** Bij wijkontwikkeling speelt ruimte voor openbaar vervoer een belangrijke rol, zodat nieuwe wijken goed bereikbaar zijn. Knelpunten voor het openbaar vervoer bij bestaande en nieuwe wijken nemen we weg.
- ▶ **Toegankelijkheid voor iedereen.** Openbaar vervoer en voorzieningen, zoals belbussen en regiotaxi's, worden toegankelijk gemaakt voor mensen met een beperking.
- ▶ **Airport Eelde krijgt onze volle steun.** Voor de bereikbaarheid van Noord-Nederland en de economische en internationale positie van Groningen is onze luchthaven van essentieel belang.
- ▶ **Meer fietsparkeerplaatsen in het centrum.** Er komen meer kortparkeeropties, op de plekken waar het verboden is je fiets te parkeren, tot een uur bij winkels voor een kort winkelbezoek.
- ▶ **Geen zero-emissiezones, wel bereikbaarheid.** We zijn tegen nieuwe zero-emissiezones en leggen het linkse idee van de binnenstad als speeltuin van de elite naast ons neer. Ook wie geen elektrische auto kan betalen, moet gewoon kunnen parkeren. We maken het hardwerkende (markt)ondernemers niet onnodig lastig met zero-emissiezones. We zetten in op haalbare en betaalbare alternatieven voor een schonere lucht, zonder mobiliteit en economische activiteit onnodig te belemmeren.
- ▶ **Ruimte voor campertoerisme en pleziervaart.** We ondersteunen particuliere initiatieven voor het aanleggen van meer camperplaatsen in de gemeente en geven volop ruimte aan de pleziervaart, bijvoorbeeld door het faciliteren van nieuwe havens en aanlegplaatsen.

Laadpalen

- ▶ **Meer laadpalen, ook op P+R's en gemeentelijke parkeerplaatsen.** We faciliteren het groeiende aantal (semi-)elektrische voertuigen.
- ▶ **Geen nachtelijke kleeftarieven bij laadpalen.** Je auto opladen mag niet onnodig duur worden door onrealistische kleeftarieven bij laadpalen. We pakken het laadpaalkleven overdag aan.
- ▶ **We staan kabelgoten toe.** Kabelgoten voor elektrische auto's faciliteren we voor bewoners waar dat mogelijk is.

Ruimte voor ondernemers en een bruisende economie

► Ruimte voor ondernemers en een bruisende economie

Groningen moet een gemeente zijn waar ondernemers de ruimte krijgen om te doen waar zij goed in zijn: groeien, vernieuwen en banen creëren. Ondernemers houden onze winkelstraten levendig, versterken onze dorpen en zorgen voor een bloeiende lokale economie. Wij kiezen ervoor om het ondernemersklimaat te verbeteren, met minder regels, meer samenwerking en ruimte voor innovatie. Tegelijk benutten we kansen op het gebied van verduurzaming en nieuwe technologie, zodat onze bedrijven concurrerend en wendbaar blijven. Zo bouwen we aan een ondernemend Groningen dat klaar is voor de toekomst én trots is op zijn eigen kracht.

Een ondernemende gemeente

- **Zondagochtend mogen winkels open.** Op dit moment mogen winkels van de gemeente op zondagmorgen niet open, dit treft ondernemers hard. Dit gaan we veranderen zodat alle ondernemers zelf kunnen bepalen op welke dagen ze wel of niet opengaan.
- **Ondernemers meer ruimte geven.** Ondernemers krijgen de ruimte om in buurten en wijken meer te gaan ondernemen. We gaan bestemmingsplannen flexibeler maken waardoor het makkelijker wordt om bijvoorbeeld een buurtkroeg, kapper of speciaalzaak in een wijk te beginnen. We betrekken ondernemers bij beleid.
- **Reclamebelasting schaffen we af.** De reclamebelasting is niets anders dan ondernemer pesten. Het is bovendien ontzettend arbeidsintensief en duur in de handhaving. Deze vitrinetaks schaffen we daarom zo snel mogelijk af.
- **We stoppen met reclamebetutteling.** We heffen het reclameverbod op bijvoorbeeld vlees en vliegzeilen op.
- **Eén loket voor ondernemers en evenementen.** Eén gemeentelijk ondernemersloket biedt hulp bij vragen over bijvoorbeeld vergunningen en ondernemers krijgen zo één vast aanspreekpunt. Organisatoren van evenementen kunnen hier ook terecht. We zetten ondernemerscoördinatoren in om ondernemers te ondersteunen en de lokale economie te versterken.
- **Ondernemen vereenvoudigen.** Regeldruk voor ondernemers wordt teruggedrongen, denk hierbij aan bijvoorbeeld welstandeisen. Nieuwe regels worden zo eenvoudig mogelijk. Bestaande regelgeving wordt tegen het licht gehouden om overbodige administratieve lasten te schrappen. Regelgeving moet voor zoveel mogelijk mensen te begrijpen zijn, waar mogelijk schrijven we

regels op in B1-niveau. Een regel moet een specifiek doel dienen, anders schaffen we deze regel af. Hierbij luisteren we continu naar suggesties van inwoners en ondernemers.

- ▶ **Investeren in stadsmarketing en toerisme.** Groningen is een prachtige gemeente, dat mag iedereen weten. Daarom zetten we in op stadsmarketing en toerisme. Als de markt erom vraagt, staan we meer hotels en beddencapaciteit toe.
- ▶ **Defensie krijgt ruim baan.** De komende decennia zal Defensie weer een belangrijke rol krijgen in onze economie. Wat ons betreft profiteert ook Groningen hiervan. De defensiesector is dus welkom in onze gemeente en wat ons betreft ook in de regio – we voeren géén pacifistisch vestigingsbeleid.
- ▶ **De campus groeit.** In samenwerking met de onderwijsinstellingen en ondernemers zetten we in op een groeiende campus. Zo blijft Groningen een stad waar start-ups en scale-ups kunnen groeien en bloeien. We nemen belemmerende regels zoveel mogelijk weg doormiddel van bijvoorbeeld een flexibel omgevingsplan. Daarnaast lobbyen we actief en halen we multinationals binnen om hun kenniscentra, onderzoek- en ontwikkelingsafdelingen in Groningen te vestigen. Zo behouden we studenten en afgestudeerden: ook in Groningen zijn er volop carrièrekansen.
- ▶ **Samenwerking tussen ondernemers en onderwijs.** De gemeente faciliteert de samenwerking tussen ondernemers en onderwijsinstellingen, met name met onderwijsinstellingen in het MBO, om voldoende gekwalificeerd personeel beschikbaar te maken. Door samenwerking tussen ondernemers en onderwijsinstellingen komen er meer stageplekken beschikbaar.
- ▶ **Groningen als AI-hoofdstad.** Groningen is een slimme gemeente met veel knappe koppen. Dit moeten we meer gaan uitdragen om bedrijvigheid naar onze gemeente te halen. We zijn blij met de ontwikkelingen in de Niemeyerfabriek. Dit is een goed begin om van Groningen de AI-hoofdstad van Nederland te maken.
- ▶ **Meer flexibiliteit voor boeren.** Boeren mogen hun erven en grond gebruiken voor verschillende doeleinden, zoals toerisme, recreatie of andere bedrijvigheid.

Horeca

- ▶ **Bruisende horeca.** We geven horecaondernemers de ruimte om te ondernemen. Zo mogen kroegen bijvoorbeeld tijdens sportwedstrijden een voetbalscherm op het terras plaatsen. Ook verlagen we de regeldruk voor de horeca.
- ▶ **Geen sluitingstijden voor de horeca.** De horeca heeft een belangrijke aantrekkende werking voor de stad. Door de huidige spreiding in de sluitingstijden staat niet al het uitgaanspubliek tegelijkertijd buiten waardoor minder snel ruzies ontstaan. Daarnaast staat het de ondernemer volledig vrij om zelf te kiezen wanneer de zaak wel of niet open is.

- ▶ **Horecaondernemers mogen zelf weten hoe hun meubilair eruit ziet.** De gemeente beslist niet langer over de kleuren van de stoelen en parasols van horecaondernemers.
- ▶ **Vergunningen vereenvoudigen.** Vergunningen worden samengevoegd of vervangen door een meldingsplicht, zoals voor kleine terrassen of objectvergunningen.
- ▶ **Flessentrekkerij keihard aanpakken.** In Groningen lopen mensen te vaak zonder te betalen weg uit de horeca. Diefstal is verboden, ook in de horeca. Voor veelplegers moet een gebiedsverbod mogelijk worden.
- ▶ **Verlagen precariobelasting.** We verlagen de precariobelasting fors. We stimuleren hierdoor de bouw en verlagen de kosten. We stoppen met het uitknippen van horecabedrijven door de torenhoge terrastaks.
- ▶ **Lage toeristenbelasting.** De toeristenbelasting blijft zo laag mogelijk en de inkomsten worden gebruikt om de kwaliteit van recreatie en toerisme te verbeteren.

Groen, toekomstbestendig en duurzaam Groningen

- ▶ **Kleine kerncentrale.** Dé manier om goedkope groene stroom op te wekken is een kerncentrale. Er zijn ook kleine centrales beschikbaar met de afmetingen van een sporthal, dit is een Small Modular Reactor (SMR). Als eerste gemeente in Nederland gaan we een SMR bouwen.
- ▶ **Netcongestie aanpakken met slimme oplossingen.** We stimuleren lokale energieopwekking en –opslag om de druk op het elektriciteitsnet te verminderen. Daarnaast zetten we in op samenwerking met netbeheerders en investeren we in innovatieve technologieën zoals buurtbatterijen. Zo kunnen we de energievraag en het energieaanbod beter balanceren.
- ▶ **Gemeente als groen voorbeeld.** We zetten het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed voorop. De gemeente moet een voorbeeldfunctie innemen met het verduurzamen van haar eigen vastgoed.
- ▶ **Geen stijgende, maar juist dalende lasten.** De groene en duurzame initiatieven moeten niet voor een lastenverhoging van de inwoners zorgen. We zorgen juist dat met het verduurzamen de energierekening daalt. Er wordt verstandig geïnvesteerd in verduurzaming, zodat de inwoners hier niet voor hoeven op te draaien.
- ▶ **Toekomstbestendige agrarische sector.** We geven de ruimte aan agrariërs om hun bedrijven zo in te richten dat zij die op een innovatieve en vooruitstrevende manier kunnen runnen. Hierbij geven we ook ruimte aan nieuwe productievormen, bio-based bouwmaterialen en plantaardige eiwitten. Als gemeente hoeven we ons niet bezig te houden met de eiwittransitie, er komt geen nieuwe wethouder eiwittransitie.

- ▶ **Groene groei.** Bedrijven krijgen ruimte om energie te delen, ondersteund door vergunningen en provinciale samenwerking. De toekomstige economie is een groene economie. Bewoners worden actief betrokken bij duurzame energieprojecten en ondersteund bij energiecoöperaties met lokaal draagvlak.
- ▶ **Wind op zee en zon op dak.** Windmolens horen op zee en zonnepanelen op dak. Er komen geen nieuwe zonneparken en/of windmolenparken in onze gemeente. We overdekken alle P+R's met zonnepanelen.
- ▶ **Biodiversiteit voorop.** Bij het aanleggen van nieuw groen zorgen we voor planten waar onze natuur wat mee kan. We vermijden situatie zoals in het Zuiderplantsoen waar talloze exoten zonder toevoeging aan onze biodiversiteit zijn geplant. Groen mag mooi én nuttig zijn voor mens en dier.
- ▶ **VvE verduurzamen.** Verenigingen van eigenaren worden aangemoedigd en ondersteund door de gemeente om verduurzaming en vergroening binnen panden door te zetten. We blijven bestaande initiatieven van VvE's ondersteunen.
- ▶ **Verduurzamen per straat.** We pakken het verduurzamen van onze mooie gemeente zoveel mogelijk per straat aan. Bestaande initiatieven zoals tegelwippen zetten we door en moedigen we aan. Ook zorgen we dat op zonnige plekken in groene perken ruimte blijft voor insectenhôtels. De gemeente ondersteunt straten om te verduurzamen.

Huisvesting van winkels en bedrijven

- ▶ **Aanpak wijkwinkelcentra en bedrijventerreinen.** We pakken wijkwinkelcentra zoals het Overwinningsplein en het Helperplein aan. Dit moeten fijne plekken worden om te verblijven. Aantrekkelijke winkelcentra en bedrijventerreinen versterken onze lokale economie. Ze bieden een veilige en levendige omgeving voor inwoners en ondernemers. Voor deze aanpak werken we samen met de bedrijvenverenigingen.
- ▶ **Leegstand aanpakken.** Door het versnellen van vergunningsaanvragen en door functies zoals wonen, werken, detailhandel en horeca te mengen, bestrijden we leegstand en creëren we een levendig centrum.
- ▶ **Nieuwe bedrijventerreinen.** We gaan nieuwe bedrijventerreinen ontwikkelen zowel voor grote als kleine bedrijven zodat er voor meer bedrijven ruimte komt in Groningen. We zien veel kansen rondom de A7. Waar mogelijk maken we deze nieuwe bedrijventerreinen regelluw.
- ▶ **Overkappen van P+R's met zonnepanelen.** We gaan al onze P+R's overdekken met zonnepanelen. Zo staan de auto's droog, in de schaduw, en hoeven zonnepanelen niet in de natuur gelegd te worden zoals bij Meerstad-Noord.
- ▶ **Sontplein verder ontwikkelen.** We gaan het Sontplein verder ontwikkelen en vergroenen.

Nette wijken en dorpen

► Nette wijken en dorpen

Een schone, groene en goed onderhouden leefomgeving is geen luxe, maar een basisvoorwaarde. In Groningen willen we dat iedere wijk en ieder dorp netjes, veilig en leefbaar is, van Haren tot Reitdiep en van Ten Post tot Hoogkerk. Dat betekent rechte stoepen, verzorgd groen en voldoende ruimte om te parkeren, spelen en ontmoeten. Wij kiezen voor beter onderhoud, zonder onderscheid tussen Noord en Zuid. Samen met bewoners en lokale hoveniers zorgen we voor wijken en dorpen die kleur en trots uitstralen. Zo maken we Groningen mooier en leefbaarder voor iedereen.

Nette wijken en dorpen

- **Openbare ruimte voor iedereen.** De openbare ruimte moet leefbaar, bereikbaar en veilig zijn. We willen voldoende vergroening, parkeerplekken en speelplekken die aansluiten bij de behoeften van bewoners. Groene wijken bieden een mooie omgeving, verminderen hittestress, dragen bij aan een beter klimaat en geven ruimte om te sporten, spelen en recreëren.
- **Stoepen beter onderhouden.** We onderhouden stoepen beter en pakken scheve stoeptegels aan. We zorgen ervoor dat we bij het planten van bomen diep wortelende soorten kiezen. Deze bomen drukken de stoeptegels niet omhoog, zodat de stoepen ook voor mensen in een rolstoel of met een rollator veilig worden.
- **Beter groenonderhoud.** Op veel plekken in onze gemeente groeit het onkruid tussen de tegels en wordt te weinig geld vrijgemaakt voor een verzorgde openbare ruimte. Wij kiezen voor onkruidvrije stoepen en gesnoeide hagen. Dat is immers een kerntaak van de gemeente.
- **Meer bloemen in de gemeente.** We hebben een prachtige gemeente, maar met een tekort aan kleur. Andere steden, zoals Utrecht en Amersfoort, hangen in de zomer altijd vol met kleurige bloemen en planten aan lantaarnpalen en in plantenbakken. Dat gunnen wij onze gemeente ook.
- **Rotondes beter inrichten.** Veel rotondes zijn te vaak slecht onderhouden. Wij kiezen voor fraai ingerichte rotondes met mooie bloemen en planten, zoals in veel andere gemeentes gebruikelijk is.
- **Samenwerkingen met lokale hoveniersbedrijven.** We werken samen met lokale hoveniersbedrijven om het openbare groen beter te onderhouden. Dat doen we bijvoorbeeld door stukken openbaar groen 'ter adoptie' aan te bieden, zodat hoveniers op centrale plekken aan potentiële klanten kunnen laten zien wat ze in huis hebben. Dat is goed voor onze leefomgeving én voor onze economie.
- **Iedere wijk hetzelfde onderhoudsniveau.** De gemeente onderhoudt de noordelijke wijken nu veel beter dan de zuidelijke wijken. Wij maken geen onderscheid in wijken qua

onderhoudsniveau. Een inwoner van Helpman, Haren of Ten Boer verdient net zo goed een nette wijk als een inwoner van Selwerd.

Een praktische leefomgeving

- ▶ **Uitbreiden vergunningvrij kappen van bomen.** We gaan de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) wijzigen zodat bomen met een grotere diameter ook vergunningvrij gekapt kunnen worden.
- ▶ **Schoon en veilig houden van wijken en dorpen.** Geluidsoverlast en afvaldumping worden stevig beboet. De boetes voor afval naast de container gaan we fors verhogen, ook maken we het melden van afvaldumpingen gemakkelijker. Handhavers worden goed getraind en uitgerust om effectief op te treden tegen overtreders.
- ▶ **Meer openbare prullenbakken.** We gaan meer openbare prullenbakken plaatsen om zwerfafval tegen te gaan. We gaan het openbreken van prullenbakken door statiegeldjagers tegen.
- ▶ **Ondergrondse afvalcontainers.** We gaan ervoor zorgen dat ondergrondse afvalcontainers met je telefoon te openen zijn en tijdig worden gelegegd. Ook komen er ondergrondse containers voor GFT-afval.
- ▶ **Duivenoverlast pakken we aan.** We pakken overlast van duiven in de binnenstad aan.
- ▶ **Er komt geen stookverbod.** Er komt geen verbod op houtstook in Groningen.

Meedoen met
onze
samenleving
en zuinig zijn
op onze
vrijheid

► Meedoen met onze samenleving en zuinig zijn op onze vrijheid

Wij kiezen voor een veilige, gezonde en actieve samenleving waarin iedereen mee kan doen. We zetten in op zorg die dichtbij is, sociale voorzieningen die eerlijk worden ingezet en onderwijs waardoor jongeren hun talenten volop kunnen ontwikkelen. Sociale voorzieningen zijn er wat ons betreft alleen voor diegenen die ze écht nodig hebben. Innovatie en digitale oplossingen maken onze zorg efficiënter, zodat professionals meer tijd hebben voor mensen. Daarbij geldt wat ons betreft: wie kan bijdragen, doet dat; wie hulp nodig heeft, krijgt die snel en effectief. Zo bouwen we aan een gemeente waar sociale zekerheid, zorg en onderwijs hand in hand gaan met vrijheid en verantwoordelijkheid.

Iedereen doet mee.

- **Groningen werkt.** Voor werk is allereerst een sterk vestigingsklimaat nodig. We werven actief nieuwe bedrijven, richten ons op kansrijke sectoren als IT, techniek en biochemie, en halen grote congressen naar Groningen. Daarnaast lobbyen we actief voor de komst van meer rijksdiensten naar onze gemeente. Ook voor productiebedrijven is hier ruimte. Groningen moet een stad zijn waar gewerkt wordt.
- **Altijd een financiële prikkel.** Werken moet altijd lonen. Wie vanuit een uitkering een betaalde baan accepteert, gaat er financieel op vooruit. Daarom schrappen we het oerwoud aan regelingen. Deze wirwar van toeslagen en kwijtscheldingen zorgt ervoor dat werken te weinig loont. Wij willen een totale herziening: simpeler, duidelijker, eerlijker.
- **Bijstand als springplank.** Sociale voorzieningen helpen je weer op weg. Ze bieden een springplank naar werk en maatschappelijke participatie. Daarom kijken we continu kritisch naar alle sociale voorzieningen die er zijn.
- **Van bijstand naar werk.** We activeren mensen in de bijstand en kijken naar wat ze wél kunnen. Er komt intensievere begeleiding bij sollicitaties voor iedereen in de bijstand en een verplichte tegenprestatie, bijvoorbeeld als vrijwilliger in het buurthuis. We maken capaciteit vrij om hierop te handhaven. We introduceren een vrijwilligersmakelaar die bijstandsgerechtigden helpt bij het vinden van zinvol vrijwilligerswerk.
- **Focus op talenten en mogelijkheden.** Om-, her- en bijscholing richten zich op iemands sterke punten en op hoe deze aansluiten op de arbeidsmarkt. Zo maken we een duurzame terugkeer naar werk mogelijk. We verwachten dat mensen die een baan krijgen aangeboden die

ook accepteren en zich hiervoor inzetten. Bij gebrek aan inzet kan dit gevolgen hebben voor iemands uitkering.

▶ **Bijstandscontrole volgt standaard iedere 12 maanden.** Geen vooruitgang? Dan volgt een verplicht ander traject. De gemeente blijft intensieve begeleiding geven aan mensen in de bijstand. Het uitgangspunt is dat iedereen naar eigen vermogen bijdraagt. Voor wie niet (meer) kan werken, wordt gekeken naar mogelijkheden zoals een werkplek op maat als iemand een beperking heeft of zinvolle dagbesteding. Wie niet wil werken kan hiervoor gekort worden op zijn uitkering.

▶ **De Nederlandse taal is dé basis.** Nieuwkomers moeten de Nederlandse taal leren. De taaleis wordt strikt gehandhaafd. Alleen wie de taal spreekt, kan volwaardig meedoen in onze samenleving. We helpen iedereen in het leren van de Nederlandse taal, zodat iedereen ook de kans krijgt om volwaardig mee te doen.

▶ **Echte banen, geen schijnoplossingen.** De basisbaan bouwen we om naar een nieuw model met loonkostensubsidie. Zo investeren wij in échte banen. Via nauwe samenwerking met werkgevers én actieve koppeling met uitzendbureaus zorgen we dat mensen snel aan de slag kunnen. We investeren in de relatie met ondernemers.

▶ **De sociale dienst moet moderner, sneller en slimmer.** Met AI kunnen werkzoekenden sneller geholpen worden aan werk.

Eerlijke en doelgerichte sociale voorzieningen

▶ **Sociale voorzieningen zijn hulp of steun van de overheid voor mensen die dat écht nodig hebben.** Deze zijn in beginsel toegankelijk voor iedereen. Maar de inzet van zorgprofessionals, mantelzorg, tijd en geld moeten vooral terechtkomen bij degenen die dat het hardst nodig hebben. Dit vraagt om een efficiënte en doordachte inzet van sociale voorzieningen.

▶ **Meer capaciteit voor handhaving op misbruik van ons sociale stelsel.** Rechten en plichten horen bij elkaar, wij accepteren niet dat het sociale stelsel wordt misbruikt.

▶ **Wat lokaal kan, doen we lokaal.** Zorg wordt georganiseerd dicht bij mensen die hulp nodig hebben, met steun uit hun directe omgeving. Dit houdt de zorg vertrouwd, betaalbaar en toegankelijk. We zetten in op passende ondersteuning in dorpen, wijken en buurten, met gebruik van innovatie en digitale hulpmiddelen.

▶ **Gericht helpen waar nodig.** We zetten in op de zorg die nodig is, maar blijven oog houden voor zelfredzaamheid. Hoe meer je zelf kan doen, hoe beter.

▶ **Meer inzet informele zorg.** De bevolking wordt ouder en er zijn minder zorgverleners. Daardoor worden we steeds meer afhankelijk van familie, vrienden en buren om mensen zo lang mogelijk zelfstandig te laten wonen. Mantelzorgers verdienen steun en waardering. De gemeente gaat mantelzorgers ondersteunen: tijdelijke hulp kan ervoor zorgen dat zij af en toe ontlast

worden, zodat zij hun belangrijke taak kunnen blijven vervullen. We behouden het mantelzorgpresentje: ongeacht hun inkomen belonen we burgers die naast hun werk zorgen voor een naaste.

- ▶ **Ruimte voor digitale zelfzorg.** Apps voor mentale gezondheid en ouderenzorg helpen mensen zelf regie te houden over hun gezondheid en welzijn. Dit is een effectief preventief middel dat ervoor zorgt dat latere zorgkosten worden vermeden.
- ▶ **Snelle zorg met minder wachtlijsten.** De wachttijden in de GGZ en WMO zijn onacceptabel. We leiden daarom lokaal meer zorgprofessionals op via samenwerking met MBO's, hogescholen en de universiteit.
- ▶ **Zorg dichtbij met mobiele wijkzorgteams.** In wijken met veel ouderen of GGZ-problematiek starten we mobiele teams die snel en dichtbij zorg leveren.
- ▶ **Spoedeisende hulp blijft altijd beschikbaar.** We gaan de landelijke trend tegen waarbij steeds vaker de spoedeisende hulp niet beschikbaar is. In Groningen accepteren we geen uitzonderingen en willen we de spoedeisende hulp altijd beschikbaar houden, ook tijdens piekdrukke.
- ▶ **Investeren in innovatie en onderwijs.** We blijven inzetten op de Healthy Ageing zorgcampus, in samenwerking met het UMCG, onderwijsinstellingen en zorgaanbieders.
- ▶ **Naoberschap en vrijwilligers versterken de zorg.** We introduceren een vrijwilligersmakelaar die mensen in de bijstand helpt zinvol vrijwilligerswerk te vinden als tegenprestatie. Ook zetten we een zorgvrijwilligerspool op voor burenhulp, boodschappen, sportvrijwilligers en gezelschap. Goed voor mensen, goed tegen vereenzaming.
- ▶ **Kwaliteit en keuzevrijheid in de thuiszorg.** We zetten in op meer ruimte voor marktpartijen zodat mensen kunnen kiezen voor de zorg die het beste bij ze past.

Betaalbare en effectieve jeugdzorg

- ▶ **Kosten van jeugdzorg beheersen.** De stijgende kosten van jeugdzorg vragen om gerichte actie. Door duidelijke grenzen te stellen aan hulp, lichte ondersteuning eerst in te zetten en regionale samenwerking te verbeteren wordt hulp effectiever en betaalbaarder. Door efficiënter om te gaan met geld en voorzieningen kunnen wachtlijsten worden aangepakt en zorgen we voor structurele verbeteringen in de jeugdzorg.
- ▶ **Preventieve hulp versterken.** We helpen mensen eerst een beroep te doen op laagdrempelige en preventieve hulp. Hoe eerder er zorg wordt verleend hoe sneller erger wordt voorkomen. Samenwerking tussen partners en sociale teams voorkomt onnodige verwijzingen naar zware zorgtrajecten. Hieronder valt in ieder geval het ontwikkelen van lokaal suïcidepreventiebeleid.

- ▶ **Duidelijke regie in jeugdzorg en bij gezinnen.** Bij gezinnen met meerdere problemen komt er één regievoerder: één gezin, één plan, één aanspreekpunt. Problemen in gezinnen worden niet opgelost door tig verschillende hulpverleners over de vloer te laten komen waarbij mensen kéér op kéér hun verhaal opnieuw moeten vertellen.
- ▶ **WIJ Groningen doorlichten.** We willen een kritische doorlichting van WIJ Groningen, met minder ambtenaren op management en beleid en meer zorgverleners. WIJ stopt met het onnodig overnemen van werk van andere (commerciële) jeugdzorginstellingen.
- ▶ **Keiharde aanpak van zorgfraude.** Zorggeld moet naar zorg, niet naar fraudeurs. Maar nog veel belangrijker: mensen die zorg nodig hebben, verdienen de beste zorg. We moeten kwetsbare mensen in de samenleving beschermen tegen deze criminelen. Daarom is een strenge selectie van zorgaanbieders noodzakelijk. Geïnspireerd door de succesvolle Twentse aanpak worden aanbieders beter gescreeend, onder andere via de Wet Bibob. Met een bewustwordingscampagne in samenwerking met Meld Misdaad Anoniem worden inwoners geholpen om signalen van fraude te herkennen en te melden. Zo zorgen we voor veilige en betrouwbare zorg voor iedereen. We pakken zorgcowboys keihard aan met betere controle op zorgfraude, door actieve screening van zorgverleners en nieuwe zorgondernemingen en een gemeentelijk register voor GGZ- en WMO-aanbieders.

Investeren in onderwijs en jeugd

- ▶ **Onderwijsvrijheid is een grondrecht en geen postcodebeleid.** Iedereen moet zelf kiezen waar kinderen naar school gaan.
- ▶ **Actief aanpakken van pesten.** We introduceren een ‘anti-pestent-pact’ om pesten binnen scholen actief tegen te gaan en een veilige leeromgeving te bevorderen.
- ▶ **Scholen moeten veilig zijn.** Preventie en decriminalisering begint in het onderwijs.
- ▶ **Ondersteuning voor scholen en leerlingen.** Het aantal thuiszitters moet naar nul. De gemeente ondersteunt scholen actief om leerlingen in het onderwijs te houden en biedt ruimte voor nieuwe scholen met een maatschappelijke basis. Op het moment dat ouders geen verantwoordelijkheid nemen voor hun kinderen spreken we ze hierop aan.
- ▶ **Samenwerking op maatschappelijke thema’s.** Gemeente en scholen werken samen op thema’s zoals ondernemerschap, digitale vaardigheid en veiligheid om een betere leeromgeving te creëren.
- ▶ **Breder gebruik van schoolgebouwen.** Schoolgebouwen en buitenruimtes worden ook beschikbaar gesteld voor buurtactiviteiten, zodat ze veelzijdig benut worden door onze inwoners en verenigingen.
- ▶ **Wij juichen het internationale onderwijs toe.** Dit is belangrijk voor het (internationale) vestigingsklimaat van onze gemeente. Het internationale onderwijs is van breed maatschappelijk

belang, daarom juichen wij de ontwikkeling van meertalig onderwijs voor primair en voortgezet onderwijs toe.

▶ **We pakken onderadviseren aan.** Kinderen van praktisch opgeleide ouders die hoog scoren verdienen een eerlijk schooladvies dat past bij hun niveau.

Een sportieve en creatieve gemeente

► Een sportieve en creatieve gemeente

Bewegen, sporten en cultuur gaan hand in hand met welzijn, ontspanning en sociale verbondenheid. Sport en cultuur geven inwoners zelfvertrouwen, plezier en energie, en maken onze samenleving sterker, gezonder en weerbaarder. Wij zetten in op toegankelijke sport- en speelvoorzieningen, ruimte voor evenementen en een bloeiende cultuursector. Wat ons betreft krijgen innovatie, ondernemerschap en lokale tradities hierbij volop de ruimte. Zo maken we van Groningen een gemeente waar talent, creativiteit en vitaliteit kunnen groeien, voor jong en oud, in iedere wijk en in ieder dorp. Bewegingsarmoede is desalniettemin een groot probleem. Tegenwoordig kan je vanuit de luie stoel de verwarming aanzetten, eten bestellen of boodschappen doen. Dit betekent dat mensen gedurende de dag steeds minder bewegen. Hierdoor ontstaan allerlei fysieke gebreken, zowel bij kinderen als ouderen. De gemeente moet daarom meer doen om mensen aan het bewegen te krijgen.

Sportieve en gezonde samenleving

- **Ieder kind moet kunnen sporten.** Geen kind mag buitenspel staan. We ondersteunen kinderen bij het sporten als hun ouders dit niet kunnen betalen.
- **Ruimte op sportparken.** De tekorten op sportparken moeten worden opgelost door de bouw van nieuwe sportparken.
- **Uitvoeringsagenda Sportvoorzieningen.** Er moet voldoende structureel budget komen voor de Uitvoeringsagenda Sportvoorzieningen.
- **Ruimte voor studentensport.** Samen met de universiteit en de hogescholen gaan we kijken hoe we de tekorten aan studentensportaccommodaties kunnen oplossen.
- **Sportcompetities tussen scholen.** We stimuleren scholen om onderling sportcompetities tussen scholen te organiseren. Op die manier komen kinderen met kinderen van andere scholen in contact.
- **Een sportloket.** Er moet een sportloket komen voor bestuurders van sportverenigingen zodat het vrijwillig besturen van een sportvereniging behapbaar blijft.
- **We ondersteunen verenigingen bij het vinden van vrijwilligers.** We ondersteunen verenigingen bij het vinden van vrijwilligers, bijvoorbeeld met de vrijwilligersvacaturebank. We introduceren de vrijwilligersmakelaar ook voor de sport.
- **Meervoudig gebruik van sportaccommodaties.** Sportfaciliteiten worden zoveel mogelijk multifunctioneel ingezet. Hierdoor kunnen meer inwoners profiteren van de beschikbare

voorzieningen. Overdag kunnen sportaccommodaties naast scholen gebruikt worden voor initiatieven door inwoners en 's avonds door verenigingen.

- ▶ **Sportzalen en sporthallen zijn zo veel mogelijk voorzien van zij-ingang en kantines.** We gaan zoveel mogelijk sportzalen en sporthallen voorzien van zij-ingangen en kantines. Hierdoor hoeven sporters niet door andere accommodaties om de sportfaciliteiten te bereiken. Verenigingssporten is niet alleen samen sporten, maar ook een sociale activiteit voor of na de wedstrijd of training. Daarom zijn goede kantines van groot belang.
- ▶ **Trainen op normale tijden.** Er zijn grote tekorten op sportvelden in gymzalen, sportzalen en sporthallen. Door deze tekorten worden mensen verplicht om na 22:00 uur nog te trainen. De stip op de horizon is dat iedere vereniging zijn trainingen voor 22:00 uur kan aanbieden. Dit vraagt om fors meer capaciteit bij sportfaciliteiten.
- ▶ **Ruimte voor spelende kinderen.** We gaan in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) opnemen dat geluid van spelende kinderen op officiële speelplekken niet als overlast mag worden beschouwd tussen bepaalde tijden. Dit voorkomt dat notoire klagers gaan klagen.
- ▶ **Voldoende speel- en sportplekken.** Iedere inwoner moet kunnen bewegen. We zorgen voor voldoende plekken om buiten te spelen en te sporten, zodat jong en oud een actieve levensstijl kunnen ontwikkelen. We gaan meer sportfaciliteiten zoals beweegtuinten aanleggen. Er moeten meer sportplekken in de openbare ruimte komen, zowel in nieuwbouwwijken als in bestaande wijken.
- ▶ **Ijsbaan Kardinge.** Er komt een nieuwe ijsbaan bij Kardinge.
- ▶ **Sport in nieuwe wijken.** In iedere nieuwbouwwijk moet er voldoende ruimte voor sport komen, voor de vraag van nu en voor de vraag van morgen. Bij de bouw van bijvoorbeeld de Nieuwe Held, Meerstad en de Eemskanaalzone maken we hier ruimte voor.
- ▶ **Vissen met geldige visakte.** In de gemeente blijft het mogelijk om je vishobby uit te oefenen.

Ruim baan voor topsport

- ▶ **Topsport.** Groningen heeft veel topsporters voortgebracht en dat doen we nog steeds. Hier zijn we trots op. Onze topsportclubs op het gebied van voetbal, basketbal, (ijs)hockey en volleybal zijn van groot belang voor onze gemeente. Deze clubs zorgen week-in-week-uit voor grote evenementen, dit is goed voor onze economie en gezondheid. Zien sporten doet sporten.
- ▶ **Grote sportevenementen naar de stad halen.** De gemeente moet inzetten op het binnenhalen van grote sportevenementen zoals de Formule E, Tour de France, Giro, WK Darts, Davis Cup enzovoort.
- ▶ **Haal de marathon naar Groningen.** Groningen krijgt een eigen marathon.

► **FC Groningen.** We gaan samen met FC Groningen kijken hoe de huisvestingslasten verlaagd kunnen worden. Het aantrekken van een investeerder is hierbij een mogelijkheid. We verkopen de Euroborg aan FC Groningen als dit voor de FC wenselijk is. FC Groningen hoort bij onze gemeente, dus we zorgen dat de banden tussen de club en de gemeente beter worden en blijven. Samen met FC Groningen gaan we op zoek naar een nieuwe plek voor een trainingscomplex, zodat er ruimte op sportpark Corpus den Hoorn komt. Op deze manier krijgt ook de FC letterlijk en figuurlijk de ruimte om haar sportieve ambities waar te maken, ook in het vrouwenvoetbal.

Een gemeente waar altijd wat te doen is

► **Echte Groningse evenementen blijven we steunen.** We zorgen dat echte Groningse evenementen zoals Noorderzon, het Bevrijdingsfestival en ESNS blijven bestaan en geven ook ruim baan voor nieuwe ideeën die goed passen bij onze gemeente.

► **Bommen Berend.** We maken van het Gronings Ontzet een echt volksfeest voor de Stadjes. Bommen Berend moet weer hip & sexy worden. We gaan samen met ondernemers kijken hoe we dit event groter kunnen maken. We gaan samen met scholen kijken of er speciale aandacht op scholen voor het Gronings Ontzet kan komen, bijvoorbeeld met een vrije middag.

► **Behoud van Martiniplaza.** Deze evenementenlocatie levert werkgelegenheid op en is een trekpleister voor de gemeente. Martiniplaza kan in de toekomst verhuizen naar bijvoorbeeld de Suikerzijde.

► **WinterGoud en Winterwelvaart.** Met deze twee winterse evenementen heeft de Stad goud in handen. Wij geven ondernemers ruim baan om deze evenementen door te ontwikkelen met bijvoorbeeld eenvoudigere vergunningverlening.

► **Evenementen.** Het organiseren van evenementen is van groot belang voor de levendigheid van de gemeente. De evenementenbranche staat onder druk: er komen steeds meer regels en bureaucratie. Hierdoor raken organisatoren gedemotiveerd en verstrikt in de ambtelijke molen. Daarom verminderen we de regels en bureaucratie zonder dat de veiligheid in het geding komt.

► **Wijnloop in Haren moet blijven.** De wijnloop in Haren is een groot succes en moet behouden blijven.

► **Beer Mile staan we toe.** De gemeente moet niet betuttelend optreden: als een vereniging een Beer Mile wil organiseren, dan gaat de gemeente dit niet tegenhouden.

Dynamische en zelfstandige cultuursector

► **Er komt een nieuw muziekcentrum ter vervanging van de Oosterpoort.** Groningen verdient een bruisend cultuurcentrum. We kiezen de meest rendabele optie voor het nieuwe muziekcentrum. De twee-locatie-oplossing, waarbij er een popzaal achter het station komt én

de huidige Oosterpoort wordt gerenoveerd, is in beginsel een goed idee, maar alleen als de baten hoger zijn dan bij één locatie achter het station.

- ▶ **Cultuur overleeft ook tijdens de bouw van het Nieuwe Muziekcentrum.** De gemeente doet er alles aan om Eurosonic Noorderslag te behouden. Tijdens de bouw van het nieuwe muziekcentrum moet er een goed alternatief voor het prachtige ESNS en de andere gebruikers zijn. Dit geldt uiteraard ook voor het Noord Nederlands Orkest: we zorgen dat het NNO met voldoende kwaliteit kan blijven repeteren tijdens de bouw van het nieuwe muziekcentrum.
- ▶ **Kennis van lokale geschiedenis en cultuur.** Ook nieuwkomers moeten onze geschiedenis en liberale normen en waarden leren kennen, zoals respect voor LHBTIQ+-gemeenschappen en inclusiviteit. Nieuwkomers laten we kennismaken met bijvoorbeeld het Gronings Ontzet en de Groningse Pride.
- ▶ **Koesteren van cultureel erfgoed.** Ons materieel en cultureel erfgoed, zoals Gronings Ontzet worden gekoesterd als onderdeel van onze identiteit en tradities. Ook omarmen we nieuwe tradities zoals de Groningse Pride.
- ▶ **Tijdige verantwoording op cultuursubsidies.** Er zijn musea in Groningen waar structureel meer geld bij moet. Er moet een cultuuromslag komen in de manier waarop deze musea worden bestuurd. De gemeente gaat kritischer kijken naar deze cultuursubsidies. Er komen strengere subsidie-eisen. Iedere culturele instelling moet vanzelfsprekend ook zelf geld in het laatje brengen. Culturele instellingen moeten gaan kijken of bedrijven meer willen bijdragen.
- ▶ **Innovatiekracht en ondernemerschap worden actief gestimuleerd.** We staan voor een ondernemende cultuursector die grotendeels zelfvoorzienend is.
- ▶ **In buurtcentra ruimte voor amateurtoneel.** Waar nodig gaan we buurtcentra uitbreiden zodat er onder andere ruimte komt voor repetities van amateurtoneel. We kijken ook waar mogelijk of er in combinatie gemaakt kan worden met gymzalen bij (basis)scholen.
- ▶ **Rondom kunstwerken maaien we het gras goed.** Dit doen we zodat kunstwerken niet onzichtbaar worden door het onkruid.

Behoud van unieke voorzieningen

- ▶ **Openingstijden Zwembad de Papiermolen.** We gaan de openingstijden van Zwembad de Papiermolen flexibeler inrichten. Als het in september nog mooi weer is dan houden we het zwembad langer open dan de geplande sluitingsdatum. Als het op zondag mooi weer is, dan sluiten we niet zoals nu het zwembad al om 18:00 uur, maar later.
- ▶ **Er moet meer uit de Biotoop gehaald worden.** De Biotoop verdient ontwikkeling om er meer van te maken. De Biotoop biedt unieke kansen voor wonen, natuur en toerisme. We koesteren de unieke 400 jaar oude Botanische Tuin.

- ▶ **Stadsstrand behouden.** We behouden het Stadsstrand. Dit is een belangrijke plek om te recreëren en deze populaire locatie vermindert de druk op het Noorderplantsoen.

Een moderne en toegankelijke gemeente

► Een moderne en toegankelijke gemeente

Wat ons betreft wordt het leven makkelijker en overzichtelijker voor onze inwoners en ondernemers. Wij geloven in een gemeente die dichtbij staat, duidelijk communiceert en flexibel inspeelt op de behoeften van mensen. Met betere dienstverlening en slimme oplossingen zorgen we dat iedereen efficiënt geholpen wordt, zonder onnodige lasten of ingewikkelde procedures. We gebruiken ons gezond verstand en bouwen aan een gemeente die servicegericht, efficiënt en toekomstbestendig is.

Een dienstbare overheid

- **Inwoners en ondernemers centraal.** De gemeente communiceert in duidelijke B1-taal en zo visueel mogelijk. Zo kan iedereen eenvoudig met de gemeente communiceren en snappen waar het over gaat.
- **Hulp op maat.** De gemeente biedt flexibele dienstverlening, bijvoorbeeld door digitale ondersteuning waar het kan en persoonlijke hulp waar het moet. Hierdoor kunnen inwoners zelf kiezen welke vorm van dienstverlening het beste bij hen past.
- **Milieustraten langer open.** We gaan de openingstijden van de afvalbrengstations verruimen zodat het ook mogelijk wordt om zaterdag de hele middag afval te brengen. Ook openen we de milieustraten in ieder geval één avond in de week, zodat hardwerkende Groningers geen dag vrij meer hoeven te nemen om afval weg te brengen.
- **Paspoorten, ID-kaarten, gehandicaptenparkeerkaarten en rijbewijzen thuisbezorgen.** Zo hoeven hardwerkende Groningers geen dag vrij te nemen om een overheidsdocument aan te vragen. Ook kunnen mensen die slecht ter been zijn zo makkelijker worden geholpen.
- **AED's beschikbaar stellen.** Waar mogelijk stellen we AED's van de gemeente zo breed mogelijk beschikbaar. Waar mogelijk verplaatsen we AED's die binnenin gemeentelijke gebouwen hangen naar buiten.
- **Meer pakketpunten in de wijken en dorpen.** De gemeente geeft gemakkelijker toestemming voor pakketkluizen en afhaalpunten in wijken en dorpen. Dat zorgt voor minder bezorgverkeer en meer gemak.

Besturen met gezond verstand

- ▶ **Participatie.** Een moderne gemeente laat haar inwoners meebeslissen. Hierbij is het belangrijk dat er duidelijkheid is over waar wel en niet over wordt meebeslist. Situaties zoals bij het Geheugenpaviljoen mogen niet meer voorkomen.
- ▶ **We gaan geen strengere eisen stellen dan de landelijke regels.** We hoeven niet eerder dan de landelijke ambitie CO₂-neutraal te zijn. Dit is onbetaalbaar en onrealistisch, hiermee jagen we ondernemers en inwoners op onnodig hoge kosten.
- ▶ **Minder wethouders.** We breiden het aantal wethouders niet nog verder uit en waar mogelijk vormen we een volgend college met minder wethouders.
- ▶ **Partijen maximaal twee termijnen dezelfde portefeuille.** Partijen in de gemeenteraad mogen maximaal twee termijnen dezelfde portefeuille in het college bezetten. Een frisse blik voorkomt stagnatie en tunnelvisie.
- ▶ **We schrappen regels.** We schrappen zoveel mogelijk regels waardoor de gemeente makkelijker en eenvoudiger wordt. We beginnen met een verkenning waarbij we tenminste 100 regels schrappen.

Voorbereid op de toekomst

- ▶ **Digitaal inzicht in aanvragen.** Aanvragen voor producten of vergunningen zijn digitaal te volgen, zodat inwoners en ondernemers altijd weten waar ze aan toe zijn. Bouwtekeningen moet makkelijk en simpel online in te zien zijn.
- ▶ **De gemeente gaat een AI-strategie maken.** De gemeente moet een AI-strategie ontwikkelen om voorbereid te zijn op de toekomst. Bij bibliotheken kunnen inwoners uitleg krijgen over de mogelijkheden en werking van AI. De gemeente gaat op een veilige manier technologie zoals AI in om inwoners en ondernemers sneller en beter te helpen bij hun vragen en behoeften. Hierbij houden we oog voor veiligheid van persoonsgegevens en privacy van de informatie.
- ▶ **De gemeente moet uiterlijk in 2030 digitaal onafhankelijk zijn.** De gemeente is op het gebied van digitale veiligheid kwetsbaar. Het is daarom van groot belang om zo snel mogelijk digitaal onafhankelijk te zijn, zodat we niet langer afhankelijk zijn van andere landen.